

Félverseny

Azt a szót, hogy kancsöcs, Bálint az interneten látta először, a gombamód elszaporodott híroldalak egyikén. Ezek az oldalak – Bálint szerint – egyforma szisztéma szerint működnek, egy kaptafára mennek, és egyazon célt tűznek ki maguk elé: a világ híreit a lehető legközvetlenebb módon, a leglazább megfogalmazásban közölni, minél rövidebb mondatokkal és bekezdésekkel, viszont, mintegy ezek ellensúlyozásaképpen, sok-sok képpel. Szó mi szó, időnként valóban szórakoztatóak – már amennyire a világ hírei manapság nevezhetők szórakoztatónak –, Bálint napközben többször is fölment egyikre-másikra, és magában jókat mulatott az olykor a polgárpukasztásig menő megfogalmazásokon. Ugyanakkor ilyenkor fölágaskodott benne énjének konzervatív fele is, és a kacarászás mellett nem csupán azért berzenkedett, mert ezek a néhány bekezdésnyi cikkek tele voltak helyesírási és stiláris hibákkal, hanem azért is, mert zavarta ama lassacskán bizonyossággá érő föltevés, miszerint ez a fiatalosnak kikiáltott nyegleség, amellyel ilyenkor szembesülni kényszerül, az újságírás, de talán a teljes írásbeliség jövője, sőt immáron visszavonhatatlanul a jelene. Bálintnak egy pár mondatos e-mail megírása is negyedórába telt, nem beszélve az intézeti emlékeztetőkről és följegyzésekről, amelyeket makacs elszánt-sággal újra meg újra átolvasott és átfogalmazott, mielőtt merészelte volna őket kiadni a kezéből. Ahogy viszont ezeket a cikkeket, vagyis inkább cikkecskéket böngészte, megkeseredett a szájíze, és látta maga előtt a nálánál tíz-tizenöt évvel fiatalabb hölgyeket és urakat, ahogy szélesebb ujjmозdulatokkal verik a klaviatúrát, akár a hókotró, tolják maguk előtt a késznek gondolt mondatokat, és ami a legrosszabb, olvasatlanul dobják ki irományaikat a netre, pillanatokkal azok elkészülte után.

Katával próbált is beszélni erről – mármint hogy végleg eltűnik a különbség az írott és a beszélt nyelv között, de ennek mindkettő a kárát látja, mert manapság olyanokat írnak le, amelyeneket nem is olyan régen művelt emberek még mondani se mondtak, nemhogy merészeltek volna papírra, esetleg képernyőre vetni. És hogy mit lehet ezellen tenni? Semmit. Az ember játszhatja a művelt, igényes polgárt, ám ezek csak legyintenek és továbblépnek rajta, vagy egyszerűen kiröhögik, szemtől szembe, még csak nem is a háta mögött.

– Szerintem nincs ezzel semmi baj – jelentette ki Kata. – Nem kell mindenhez csökönnyösen ragaszkodni. Az élet lényege a változás. Különösen, amíg fiatalok vagyunk.

Na de az egyáltalán nem mindegy, hogy a változás milyen irányú – kötötte Bálint az ebet a karóhoz. Mehetnek a dolgok jó felé, meg rossz felé is. Itt egészen konkrétan rossz irányról van szó. Az értékeket igenis meg kell őrizni. És egyébként is... Abbahagyta, mert észrevette, hogy Kata már nem figyel. A laptopjába meredt: vagy azokat a munkahelyi e-maileket olvasgatta, amelyeket akkor írtak

neki, amikor úton volt a cégtől hazafelé, majd megfürdött, és leült Bálinttól tisztes távolságra, a kanapé helyett a fotelba, vagy ismerősei Facebook-posztjain merengett. Pedig Bálint még azt is el akarta mondani, hogy ő nem véletlenül nem használ szmájlikat meg efféle baromságokat. Igenis ki tudjuk fejezni az érzelmeinket írásban szavak és mondatok használatával. Ne legyünk lusták, ne ragadjuk meg mindig a dolgokat a könnyebbik felénél. Aztán eszébe jutott, hogy éppenséggel Kata is tele szokta tűzdelni az üzeneteit mindenféle emócióval. Úgyhogy, mivel a ma estére szánt társalgásnak lőttek, bekapcsolta ő is a saját laptopját.

A „kancsöcs” szó egy képaláírásban szerepelt: az egyik parlamenti képviselő – a megfogalmazás szerint – tekintélyes kancsöcsöt villantott egy protokolláris esemény közepette. Magyarázatot nem fűztek hozzá, de nem is volt rá szükség, Bálint enélkül is tudta, miről van szó. A képviselő sárgásfehér (vajszínű) inge alól úgy domborodott ki a mellkasa, egészen konkrétan a melle, akár a nőknek. Ebben a zsibbasztó, verejtékes kora nyári melegben kétségkívül nem célszerű zakót hordani, talán a protokoll sem írja minden esetben elő, kérdés, meg lehetett-e volna úszni valamilyen módon a villantást. Bálint ennél a szónál is összevonta a szemöldökét, elvégre itt nem a hagyományos értelemben vett villantás történt (vajon van-e az internetes nyelvhasználatnak hagyománya?), azaz a kancsöcs nem egy rossz mozdulat nyomán türemkedett elő és vált a következő pillanatokban láthatatlanná, hanem ott volt mindvégig a protokolláris esemény, egész pontosan egy szobor avatása alatt. A képviselő igazából nem volt kövér, legalábbis abban az értelemben nem, ahogyan a férfiakat kövérnek szokás tartani: tokája nem csüngött kirívóan lefelé, derékszíja fölött nem buggyant ki erőszakosan a hasa, arca sem volt kerekkebb a korabeli magyar férfiakénál – a kancsöcs ellenben ott volt, ráadásul a képaláírás olyannyira ráfókuszálta a figyelmet, hogy Bálint fejéből azonnal kiesett az arra vonatkozó információ, miszerint mi a falu neve, és hogy hívják ama híres szülöttjét, akinek szobrát a másik híres szülött, a kancsöcsöt villantó képviselő adta át a település boldog és meghatott lakosságának.

Bálint megtapogatta a saját melleit, sőt kézbe is vette őket, ahogy a nőket szokás, és meglehetősen borzongással állapította meg, hogy pont kitöltik a tenyerét. Amikor néhány perccel később kiment a fürdőszobába, homorított a tükör előtt, és döbbenet láttá, hogy a kancsöcs így sem akar eltűnni. Ezek szerint róla is lehetne villantós fotókat csinálni. Sorstársa a megbélyegzett képviselőnek. Nem annyira kövér, a nyakát nem rejti még el a tokája, és a kamaszok sem röhögnek össze a hasa láttán, hogy „na, nézd már, egy terhes pasas”, ám a kancsöcs igenis ott van. Furcsa, hogy eddig nem tűnt föl.

– Kancsöcsöm van – panaszkodott, amikor törülközővel a derekán előcaplatott a pizsamáját megkeresni. Kata csak pár pillanatra nézett föl a laptop takarásából. Nem látszott rajta csodálkozás. Ezek szerint ismerte a szó jelentését, és a tény sem volt számára újdonság. Annyit mondott csupán:

– Sportolj.

Persze. A sportolás. Na de mikor? Két gyerek mellett? „Az embernek arra van ideje, amire akarja, hogy ideje legyen” – idézte Bálint gyakran hangoztatott kijelentését a felesége, és Bálint tudta, hogy a gúny mögött Katának igaza van. Nem akarja, hogy a sportra ideje legyen, mert valójában utál sportolni. Nem, nem is az

utálat a megfelelő kifejezés, hanem az unalom. Bálint unta a sportot. Egyszer megpróbálkozott a futással, de már azt megerőltetőnek találta, hogy ki kell villamosozni a Margitszigetre. Arról nem beszélve, hogy utána neki kell vágni a sziget szélén futó sétánynak. Nem is annyira fizikálisan volt megerőltető. Hanem mentálisan. Hogy villamosozik, fut, és közben nem történik semmi. Csak a végtelen lötyögés. Egyfolytában azt várta, hogy mikor lesz vége és mehet végre haza.

Az úszással ugyanez volt a helyzet, hozzátevé a levetkőzés, megszártkozás, fölöltözés gyilkos procedúráját. A kancsócs viszont könyörtelen fatalizmussal buggyant elő Bálint nyári inge alól. A probléma mielőbbi megoldást követelt.

– Menj el focizni – javasolta Kata. – A kollégáim mind focizni járnak.

– Tudod, hogy utálok a focit.

– Te mindent utálsz, ami a kollégáimmal meg a munkahelyemmel kapcsolatos. Pedig a foci jó. Nézni és csinálni is. Mozoghatnál, lefogyhatnál, egyébként meg összejárhatnál emberekkel sörözni. Mindenki a vébét nézi a kocsmákban. Rád is rád fér egy kis kikapcsolódás.

Bálint az ajkába harapott.

– Világéletemben utáltam. Soha nem érdekelt. Nem is tudok focizni. Gyerekként se tudtam. De ha neked az kell, ha csak úgy felelek meg neked, ha olyan vagyok, mint a kollégáid, akkor rendben, csinálom. Megyek focizni és focit nézni. Mikor lesz a legközelebbi meccs?

Kata egy nehezen leírható pillantással végigmérte a férjét. Nem düh vagy megvetés volt a tekintetében, hanem közöny. Mint amikor valaki végérvényesen levelezi a kezét a másiktól. Egyetlen szó nélkül fölkelt a fotelból és átment a hálószobába. Néhány másodperccel később hallatszott, ahogy recseg alatta az ágy. Ezek szerint nem jön már vissza. Nem érdekli a ma estére szánt film. Pedig direkt neki hozta, hogy a kedvébe járjon. Igazi csajos vígjáték. Bálint sóhajtott, föltápáskodott a kanapéról, odament a tévéhez, kihúzta a bekészített pendrájvot, és kikapcsolta a készüléket. Arra gondolt, most mindjárt be kell mennie a hálószobába, és valamit mondania kell Katának. Csak azt nem tudta, hogy mit. Nem volt kedve se a kényeszeredett beszélgetéshez, se a kötelességszerű tapogatózáshoz, aminek az lesz a vége, hogy Kata eltolja a kezét és hátat fordít neki. Melege volt, de nem akart még egy sört kibontani. Pedig a nyárra tekintettel nemrég bevásárolt néhány dobozzal. Csupa olcsó, 3%-osat. Az igazi sörbarátok megvetik az effélét, ám mióta problémái adódtak a vérnyomásával, Bálint nem akart a tűzzel játszani.

A tévé lapos képernyője előtt érte a megvilágosodás.

A bicikli odalent porosodik a babakocsi-tárolóban. Nem új darab, sőt kimondottan régi, Bálint 14 éves volt, amikor a húsvéti locsolópénzéből megvette. Aranyszínű festékekkel befújta, szovjet járgány. Félversenynek hívták egykor – Bálint emlékei szerint a nyolcvanas évek közepén versenynek vagy félversenynek neveztek minden olyan biciklit, amelynek nem kontrafékje volt, ellenben volt sebességváltója, a kormány pedig lefelé görbült, akár a kos szarva, ily módon nem egyenes háttal kellett hajtani, mint a falusi vagy a kempingbicikliket, hanem rá kellett hasalni a vázra. Hogy mi volt a különbség a verseny és a félverseny között, azzal Bálint sem akkor, sem később nem volt tisztában, az azonban biztos, hogy az övé egy szovjet félverseny kerékpár – így szerepelt a stencilezett bolti papíro-

kon. Ezeremester apja azóta lecserélte a divatjamúlt kormányt, továbbá előre és hátra egy-egy kosárt szerelt, Bálint ugyanis bevásárlásra használta a járgányt.

Mindeddig. Most azonban itt az idő új utakra térni.

Bálint soha nem érezte magáénak a városi biciklisták kasztját. Nem ellenszenvezett velük, egyszerűen közömbös volt irántuk. Annak idején az oktatója arra intette, hogy piros lámpánál vagy útkereszteződésben mindig szorosan az útpadkához közel álljon meg, nehogy azok a szemét biciklisek jobbról megelőzzék. Bálint magáévá tette ezt a tanítást, egyébiránt szenttelenül szemlélte, ahogy a leszeggett fejű, sisakos, műanyag ruhába bújt kerékpárosok, akár valami hatalmas rovarok, cikáznak a dugóban araszó autók között. Amikor némelyik közepen ment, és nehezen vagy egyáltalán nem lehetett megelőzni, bosszankodott valamelyest, de nem jobban, mint azok miatt az autósok miatt, akik a megengedett sebességet alulról súrolva erőlködtek a belső sávok valamelyikében.

A kancsócs elleni harcban minden megengedett.

Bálint a nyár elején biciklire ült. Szerencsés időszakban: a gyerekeket nem kellett reggel iskolába vinni, délután nem kellett menni értük, hol valamelyik nagyszülőnél, hol táborokban dekkoltak. Az első hetek nehézkesen teltek. Először Bálint izmai és szalagjai tiltakoztak a nem várt megerőltetés ellen. Aztán kiderült, hogy az eleinte járthoz képest sokkal egyszerűbb, kevésbé megerőltető és veszélyes útvonalon is el tud jutni az intézethez. Utána kijöttek a bicikli addig rejtett hibái: a kerekekben nyolcasok voltak, a fékek gyöngén fogtak, az abroncsok elkoptak. Cserébe Bálint megismerte a környék kerékpárüzleteit és -szerelőit. Új kifejezéseket és módszereket tanult.

– Legalább a gyerekek biciklijeit is rendbe tudod rakni – jegyezte meg Kata.

A nyár közepére helyre rázódott Bálint kerékpáros világa. Mind ő, mind a szovjet félverseny leküzdötte gyerekbetegségeit. Kikristályosodott a helyes útvonal, amelyet naponta kétszer megtett, és bár továbbra se érezte a kasztba tartozónak magát, ugrásszerűen javultak biciklis ismeretei. A gyerekek kerékpárján beállította a nyereg és a kormány magasságát, sőt egyiknél a féken is igazított valamelyest – nem lett tökéletes, de az addiginál erősebben fogott. Noha minden, a témába vágó weboldal óvva intett ettől, egy mp3-lejátszót is beszerzett – éppen most, amikor az már kezdett kimenni a divatból, és tele volt az internet azzal, hogy hol itt, hol ott állították le a gyártását, ugyanakkor az unalom ellen kiváló megoldásnak tűnt; noha unalomról az úszással vagy a futással ellentétben a kerékpározás kapcsán épenséggel nem nagyon lehetett beszélni. Egyrészt figyelni kellett a forgalomra. Másrészt ott volt a többi biciklis, Bálint alaposan szemrevételezte őket, ahogy jöttek szemben a budai rakparton végighasító kerékpárúton – a hölgyek között jó néhány igen csinos is akadt. Harmadrészt pedig ott volt a megunhatatlan panoráma, amely Bálintot ennyi év után is újra meg újra lenyűgözte, és mindenféle romantikus érzetet keltett benne hazáról, történelemről és emberi nagyságról.

A kancsócs elleni küzdelem eredményesnek bizonyult. Bálint napról napra érezte a változásokat. Lábizmai megkeményedtek, egyre rövidebb idő alatt ért be az intézetbe, és augusztus közepére már azt tapasztalta, mintha a mellkasa is feszesebb lenne. Tapintásra legalábbis úgy tűnt. Jó lett volna megkérdezni valakitől, valóban így van-e, vagy csupán hiú vágyai okozzák e képzetet, ám Katát azokban

a hetekben más érdekelte. A gyerekek a nagyszülőknél voltak, és minden házassági tanácsadó internetes oldal azt tanácsolja, hogy ezt az időt kell kihasználni arra, hogy a gyereknevelésbe és a szürke napok mókuskerekébe belefásult szülők visszanyerjenek valamit a hajdani intimitásból. Kata viszont ekkor is rendre későn járt haza: hol a munkahelye miatt, hol valamelyik barátnőjével találkozott, hol egyszerűen azért, mert végre volt ideje szétnézni a bevásárlóközpontokban. Azokat a filmeket is, amelyeket Bálint az intézetben letöltött és pendrájvon hazavitt, részletekben nézték meg, mivel olyankor kezdtek bele, amikor már mindketten javában ásítoztak, és jobban vonzotta őket az ágy, mint az LCD-képernyőn pergő cselekmények.

Amikor megszólalt a telefon, és a kijelzőn Kata neve és Facebookos profilképe jelent meg, Bálint arra gondolt, hogy talán most fogják megbeszélni, hogy a házassági tanácsadó weblapok szerint ma este végre beülnek egy moziba, netán egy sörözőbe. Igazság szerint ő az elsőt preferálta volna – tartott attól, hogy a sörözőben, túl azon, hogy váltanak pár mondatot a gyerekek fejlődéséről és az iskolában várható dolgokról, nem bírnak egymásnak mit mondani. Amikor először vetette föl a lehetőséget, Kata azt felelte, hogy ugyan már, ők rég túl vannak azon, hogy sörözőbe menjenek. Bálint tiltakozni akart, hogy na de Kata eljár időnként a kollégáival sörözni, ami rendjén is van, ő is be szokott ülni egy-egy cimborával egy pofa sörre – miért volna olyan lehetetlen, hogy egyszer kettesben tegyék? Végül mégse tiltakozott, mert tudta, hogy Katának igaza van, és hiába idézte föl, milyen volt, amikor a megismerkedésük idején, de még azután is eljártak sörözni, és hiába emlékezett úgy, hogy miközben egymás kezét szorongatták a ragacsos faasztalon, ömlött belőlük a szó, majd szorosan összeölelkezve csókolóztak a mosdókhoz vezető nyúlfarknyi folyosón, Bálint biztos volt benne, hogy ez most nem így történne. Ennek ellenére párszor fölvetette a dolgot, mire Kata engedékenyen közölte, hogy jó, rendben, meglátják, ha úgy alakul, lehet róla szó.

– Terhes vagyok – mondta Kata másodjára, holott Bálint elsőre is jól értette, csupán azért kérdezett vissza, mert nyerni akart egy kis időt. – Méhen kívüli terhés. Be kell mennem a kórházba.

– Beviszlek. Találkozzunk otthon. Indulok – vágta rá Bálint, és mielőtt bármi mást kellene kérdeznie, kinyomta a telefont.

Ezúttal ráfeküdt a szovjet féilversey kosszarvra már egyáltalán nem emlékeztető kormányára. Sem a panorámában, sem az előtte tekerő huszoneves lányok fenekében nem gyönyörködött, ellenben akkora elánnal hajtotta a járgányt, amekkorával az elmúlt hetekben soha. Egész felsőtestén folyt a víz, a hajáról és a homlokáról lecsöpögő izzadság csípte a szemét. Útközben eszébe jutott, hogy valahol azt olvasta, hogy ha az ember huzamosan nagy sebességgel hajtja a pedált, egyszer csak afféle hipnotikus állapotba kerül, amelyben nem érzi a fáradtságot. Az országúti kerékpárversenyzők így képesek iszonyú távolságokat űrült tempóban megtenni. És vannak olyan, hipnózissal foglalkozó terapeuták, akik a rendelőkükben szobabiciklit tartanak, arra ültetik a pácienszt a kezelés alatt.

Idáig jutott a gondolatmenetben, amikor a hátsó kerék megelőzte az elsőt, és Bálint a földön találta magát.

A Petőfi hídról jött lefelé, a pesti oldalon. Az aszfalt tükörsima volt és forró. Ott, ahol a Soroksári útról érkezők rákanyarodhatnak a Ferenc körútra, van egy viszonylag hosszú, üres szakasz. Itt feküdt Bálint, oldalán a biciklivel, és néhány pillanaton keresztül csodálkozva nézte a hídról lefelé araszoló kocsisort. Aztán fölállt, hogy áttekintse a helyzetet. Az mp3-lejátszó elhallgatott, kijelzője semmiféle gombnyomogatásra nem világosodott ki. A jobb oldali pedál lábtámasza eltört, a hátsó kosár eldeformálódott, az ülés elfordult. Nem látott magán sérülést, jobb térdé viszont fáj, és amikor megpróbált visszaülni a biciklire, lötyögött, akár a marionettfiguraké. Láta, hogy a várakozó és lassan továbbcsúszkáló autókból többen figyelik, úgyhogy igyekezett úgy tenni, mintha nem volna semmi baj. Pénztárcája, iratai megvoltak, a mobiltelefonja is működőképesnek látszott, egyedül az mp3-lejátszó veszett oda. Egyébként olcsón megúszta. Visszaült a szovjet félversenyre és hajtott tovább. A térdé sajgott, és néha kifordult oldallirányba, ám ez majd rendbe jön.

A lakás üres volt. Kata gardrőbszekrénye tárva-nyitva, a ruhák egy része a földön. Csak sokadik csöngetésre vette föl a telefont, a zajokból ítélve már a metrón, Bálint annyit tudott kihüvelyezni a szavaiból, hogy úton van a kórház felé.

– Indulok utánad – mondta Bálint, majd zsebre vágta a slusszkulcsot és a forgalmi.

A Rákóczi hídon konstataulta, hogy jobb lába nem mindig engedelmeskedik. Kifejezetten nagy erőfeszítésbe tellett a gázpedálról a fékre – vagy fordítva – áthelyezni. Amikor kiszállt az autóból, már sántikált.

Sebaj. Elmúlik. Nem ez most a legfontosabb.

Katát a szülészet folyosóján találta meg. Az osztály ugyanúgy nézett ki, mint évekkal ezelőtt. Bálint ugyanitt várta, hogy hazavihesse mind a két fiát. És Katával is ugyanezek a műanyag székeken ültek, hogy megbeszéljék a választott szülésznővel a dolgokat.

A feleségének lángvörös volt az arca és a szeme. Messziről lerítt róla, hogy sírt. Kézfejebe már belenyomták a branült.

– Ma derült ki?

– Teljesen biztosan ma. De már tegnap csináltam egy tesztet.

Kata egyetlen pillanatra sem nézett rá.

– És?

– Hogyhogy és?

– A teszt is azt mutatta?

– Persze hogy azt mutatta – csattant föl Kata. – Különben miért mentem volna reggel orvoshoz?

– Nem mondtad, hogy odamész.

Kata nem válaszolt. Bálintnak az jutott eszébe, hogy vagy egy héttel ezelőtt a felesége hányingerre panaszkodott, és neki valamiért bevillant, hogy mi van, ha... Akkor elhessegette a gondolatot. Ezek szerint tévesen.

– Az ultrahangon nem látták reggel – szólalt meg percekkel később Kata. – Vért vettek. És amikor most odatelefonáltam, azt mondták, hogy a vérvétel eredménye szerint terhes vagyok, de ha nem látják, akkor az azt jelenti, hogy nagy valószínűséggel méhen kívüli. És azonnal kórházba kell mennem.

Kata összeszorította a száját, szemét elborította a könny.

A lengőajtó kinyílt, kijött az ügyeletes főnővér. Vékony, elképesztően magas, vörös hajú nő. Bálint nem emlékezett rá, hogy annak idején, a gyerekek születésekor találkoztak volna. Kata reggeli vizsgálatának papírjait tartotta a kezében.

– Jöjjön. Megyünk a vizsgálóba. Jól érzi magát?

Kata bólintott és fölállt.

A főnővér Bálintra nézett.

– Jöhet, ha akar. Maga az apa, ugye?

„Nem. Én a férj vagyok” – akarta mondani Bálint, ám úgy érezte, most képtenség lenne bevinni ezt a kabaréjelenetbe illő csattanót. Megpróbált fölállni, de a jobb lába nem engedelmeskedett. A térde pokolian sajgott és kétszeresére dagadt. Bálintnak az jutott eszébe, hogy egészen biztosan nem tudja majd hazavezetni a kórház parkolójából az autót.

